

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2025-04-22

Rapport från Slutförvarsorganisationen till Kommunfullmäktige

Perioden 2025-03-11 - 2025-06-17

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Den 15 januari 2025 togs det **första spadtaget för slutförvaret för använt kärnbränsle**. SKB planerar nu för två år av arbeten ovanjord, bland annat med anläggande av bergupplag och vattenreningsanläggning, kapselbro över kylvattenkanalen och skogsröjning. Efter det planeras bergarbeten att inledas och om ungefär tio år beräknas förvaret vara klart för deponering av avfall.

Ovanjordsarbetet kan inledas i och med att Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 24 oktober 2024 gav SKB tillstånd enligt *miljöbalken* till kärnbränsleförvaret. Tillståndet överklagades i november 2024 av dels Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) och Östhammars Naturskyddsförening och dels av Ditte Rietuma. I februari 2025 beslutade Mark- och miljööverdomstolen att avvisa Ditte Rietumas överklagan samt att inte ge föreningarna prövningstillstånd utan att Mark- och miljödomstolens dom skulle stå fast. Både föreningarna och Ditte Rietuma har överklagat överdomstolens beslut. Högsta domstolen har nu att, i ett första steg, besluta om prövningstillstånd ska ges. I och med att tillståndsdomen enligt miljöbalken innehåller ett så kallat verkställighetsförordnade kan dock SKB, trots att domen överklagats, påbörja en del arbeten i området.

Innan bergarbeten får påbörjas krävs även ett godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten enligt *kärntekniklagen*. SKB lämnade i januari 2025 in en ansökan till myndigheten. Den mest omfattande delen av ansökan utgörs av en preliminär säkerhetsredovisning (PSAR).

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Den 23 januari 2025 var det **sprängstart för utbyggnaden av SFR**. I och med det har SKB påbörjat vad som är en ungefär sex år lång byggperiod. Under den första delen kommer det att göras bergarbeten och under den senare delen främst bygg-, betong- och installationsarbeten.

Bergarbetet kunde inledas i och med att Strålsäkerhetsmyndigheten i november 2024 beslutade att **godkänna SKB:s säkerhetsredovisning (PSAR)** för SFR. Myndighetens godkännande var dock villkorat. Innan den mest kvalificerade förvarsdelen (2BMA, bergssal för medelaktivt avfall) får uppföras behöver SKB skicka in en utvecklad och detaljerad redovisning av konstruktionen för godkännande av myndigheten. SKB ska även redovisa en plan över vilka åtgärder som kommer att vidtas under uppförandet.

Godkännandet av PSAR är ett av flera steg i den så kallade stegvisa prövningen enligt *kärntekniklagen*. Innan anläggningen får tas i provdrift, vilket är nästa steg i den stegvisa prövningen, krävs en av Strålsäkerhetsmyndigheten godkänd förnyad säkerhetsredovisning (FSAR).

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav i december 2022 SKB tillstånd enligt *miljöbalken* för fortsatt drift och utbyggnad av det befintliga slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark vilket möjliggjorde för SKB att påbörja ovanjordsarbeten under 2023. Frågan om villkor för utsläpp till vatten har dock skjutits upp under en prövotid. SKB ska senast två år efter att bergarbeten för SFR har påbörjats lämna in redovisning och förslag på åtgärder och villkor till domstolen som därefter har att fastställa slutliga villkor även för utsläpp till vatten.

Övrig aktuell information

Utställning om slutförvar invigd

Slutförvarsorganisationen har under 2024 tagit fram en liten, enkelt flyttbar utställning om slutförvar som är tänkt att kunna användas fristående i offentlig miljö men även bemannad vid mässor och andra arrangemang. Utställningen har utformats för att väcka nyfikenhet om slutförvarsfrågan. Mer information om utställningen finns på vår **slutförvarswebb**.

Utställningen invigdes den 26 mars 2025 på biblioteket Storbrunn i Östhammar. Utställningen stod kvar där till den 7 april men kommer under året även att ställas ut i andra offentliga miljöer runt om i kommunen. Det kommer även att gå att se utställningen på Albrektsmässan i Östhammar den 31 maj.

Information om slutförvar på sopkorgar

Slutförvarsorganisationen har satt upp texter på sopkorgar runt om i kommunen för att väcka nyfikenhet om slutförvarsfrågorna. Mer information om kampanjen finns på vår **slutförvarswebb**.

Samråd om utbyggnad av befintlig pir i Forsmark

SKB genomför under mars-april 2025 avgränsningssamråd inför kommande tillståndsansökan om utbyggnad av den befintliga piren strax norr om SFR. SKB skriver i samrådsunderlaget att det vid den fortsatta projekteringen och genomförandet av anläggningsarbete för SFR och kärnbränsleförvaret har uppstått ett behov av ytterligare verksamhetsytor, bland annat för lokal tillverkning och lagring av betongelement. Mer information och samrådsunderlag finns på **SKB:s hemsida**.

Kompletterande samråd om ytterligare bergupplag i Forsmark

Under hösten 2024 genomförde SKB avgränsningssamråd angående ytterligare bergupplag i Forsmark, det vill säga bergupplag utöver de som planeras i direkt anslutning till kärnbränsleförvaret och SFR. Under mars-april 2025 genomförs ett kompletterande avgränsningssamråd; samrådstiden pågår till och med den 25 april 2025.

Förändringar, tillkommande information och preciseringar av den planerade verksamheten gör att det finns behov av ett kompletterande samråd. SKB har beslutat att gå vidare med ett av tidigare tre utpekade möjliga områdena. Områdets geografiska avgränsningar har justerats och syftet med verksamheten har preciserats. Lösningar för rening av dagvatten har utretts vidare liksom förekomsten av skyddade arter och behovet av skyddsåtgärder. Mer information och samrådsunderlag finns på **SKB:s hemsida**.

Förslag på förändrad lagstiftning för prövning av kärntekniska anläggningar

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft vilket på flera sätt även påverkar slutförvarsfrågan. Uppdraget består av flera delar men ett **första delbetänkande** redovisades i januari 2025.

Första delen av delbetänkandet rör effektivare tillståndsprovning av kärnkraftsreaktorer med tydlighet och kortare provningstider som mål. Utredningen föreslår bland annat en ny lag om principbeslut och en tydligare uppdelning mellan provningen enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken, lagändringar som även gäller provning av andra kärntekniska anläggningar som slutförvaring av kärnavfall. Gällande den kommunala vetorätten för kärntekniska anläggningar föreslås den flyttas från miljöbalken till den föreslagna lagen om principbeslut.

Östhammars kommun har fått delbetänkandet på remiss. Svar skulle lämnas senast den 16 april och kommunstyrelsens yttrande hanterades på sammanträdet den 8 april.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på **SKB:s hemsida**. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb, podcast och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i provningarna.

I podcasten **Bergrummet – en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun** kan du höra om vad som är aktuellt i slutförvarsfrågorna. Om du har önskemål på något ämne som du vill att vi tar upp finns det ett formulär för det längst ner på sidan där podden finns.
